

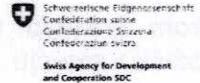
Asocijacija za razvoj Ibarske doline Kraljevo
Ibar Development Association Kraljevo

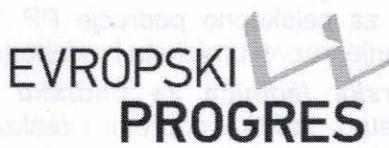
Predlog modela upravljanja socio-ekonomskim razvojem područja Parka prirode „Golija“

Program finansira EU

Sprovodi program

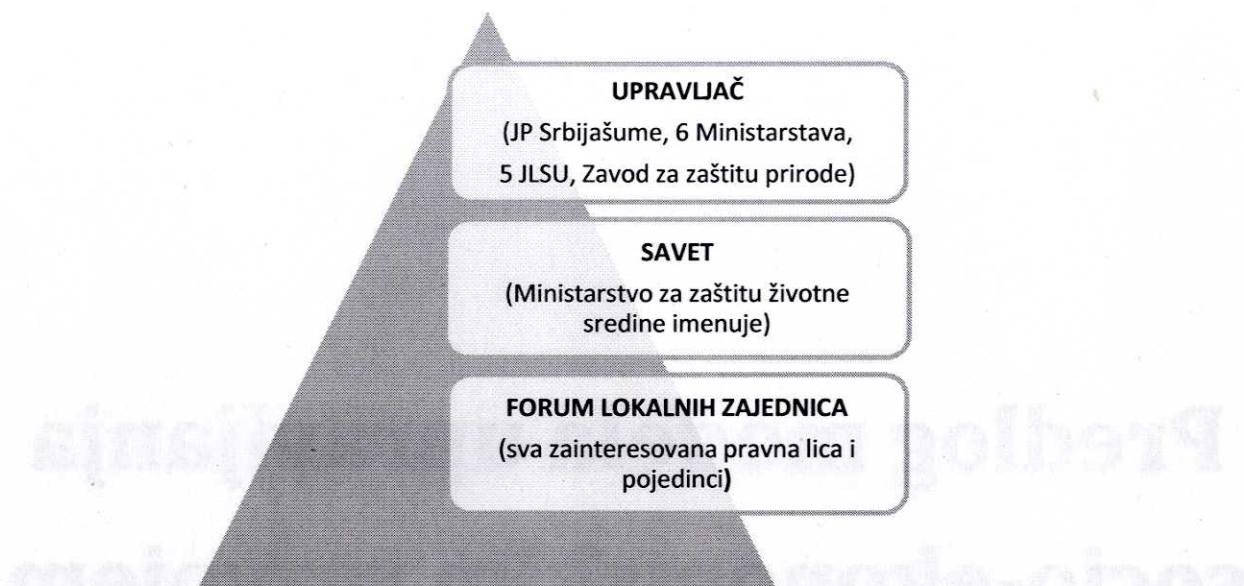

Ovaj projekat finansiraju Evropska unija, Vlada Švajcarske i Vlada Republike Srbije preko programa Evropski PROGRES

www.europeanprogres.org

Predloženi model upravljanja socio-ekonomskim razvojem područjem Parka prirode „Golija“ se bazira na uspostavljanju subjekta koji bi se permanentno bavio pitanjima planiranja, koordinacije i implementacije programa i projekata koji doprinose razvoju područja PP „Golija“. Pored toga navedeni model uzima u obzir postojanje Saveta i Foruma u Rezervatu biosfere „Golija“, ali modelom se predviđa njihovo ojačavanje i širenje delovanja na čitavu teritoriju parka prirode.

Grafički prikaz: *Model upravljanja*

UPRAVLJAČKI NIVO

UPRAVLJAČ ODRŽIVIM SOCIO-EKONOMSKIM RAZVOJEM PODRUČJA PP „Golija“ je subjekat koji je osnovan odlukom Vlade na predlog Ministarstva nadležnog za zaštitu životne sredine. Pravni status se definiše navedenom odlukom. Predlog je da navedeni subjekat kao svoje članove okuplja svih 5 JLSU (Ivanjica, Kraljevo, Novi Pazar, Sjenica i Raška), 6 ministarstava (zaštita životne sredine, turizam, poljoprivreda i šumarstvo, izgradnja i infrastruktura, kultura i privreda) i JP Srbijašume kao upravljača zaštićenim područjem.

Uloga navedenog subjekta je da koordinira saradnju između relevantnih aktera iz područja i onih koja imaju uticaj na razvoj područja, da planira i realizuje aktivnosti vezane za razvoj područja, donosi odluke koje obezbeđuju nesmetan razvoj područja saglasno uslovima zaštite.

SEKTORSKE JEDINICE: Predlog je da u cilju efikasnijeg i efektivnijeg delovanja Upravljača budu formirane tri sektorske jedinice, koja bi se bavila poslovima koji su ključni za koordinirani održivi socio-ekonomski razvoj područja PP „Golija“. To su: Sektorska jedinica za GIS i IKT, Sektorska jedinica za podršku socio-ekonomskom razvoju i Sektorska jedinica za planiranje, naučno-istraživačke poslove i zaštitu.

Sektorska jedinica za GIS i IKT bi pre svega imala zadatak da upravlja razvojem i održavanjem GIS-a za celokupno područje PP „Golije“, kao i da obezbedi potrebnu analitičku osnovu za planiranje, razvoj projekata i monitoring realizovanih aktivnosti.

Sektorska jedinica za podršku socio-ekonomskom razvoju ima zadatak da obezbedi adekvatnu podršku pripremi i realizaciji projekata, podršku razvoju područja PP „Golija“, kao i savetodavnu podršku zainteresovanim stranama saglasno usvojenim planskim dokumentima.

Sektorska jedinica za planiranje, istraživanja i zaštitu ima zadatak da obavlja poslove planiranja, obezbedi usaglašenost razvojnih i svih drugih projekata sa zaštitom područja, kao i da podspeši i koordinira naučno-istraživačke i obrazovne aktivnosti u području PP „Golija“.

Ministarstva u okviru svojih nadležnosti podržavaju održivi razvoj područja PP „Golija“. Pet ministarstava čije su nadležnosti ključne za socio-ekonomski razvoj učestvuju u radu Upravljača održivim socio-ekonomskim razvojem područja PP „Golija“ kroz upravne i nadzorne organe. Preko Upravljača koordiniraju svoje aktivnosti sa drugim akterima i podržavaju razvoj područja.

JP Srbijašume - Upravljač zaštićenim područjem obavlja poslove koji su njihovoj nadležnosti. U sistemu upravljanja socio-ekonomskim razvojem su integrisane kao članica Upravljača održivim socio-ekonomskim razvojem područja PP „Golija“. Preko ovog tela ostvaruju saradnju i koordinaciju sa drugim telima i akterima.

Lokalne samouprave na čijoj se teritoriji nalazi PP „Golija“ obavljaju poslove iz svoje nadležnosti. One učestvuju u radu Upravljača održivim socio-ekonomskim razvojem područja PP „Golija“ i preko njega ostvaruju saradnju i koordinaciju zajedničkih aktivnosti koje doprinose razvoju područja.

Zavod za zaštitu prirode Srbije kao institucija zadužena za zaštitu i monitoring stanja životne sredine, će imati ulogu u obezbeđivanju podrške za održivo korišćenje prirodnih resursa i planiranje mera i akcija održivog socio-ekonomskog razvoja, a saglasno režimima zaštite životne sredine.

SAVETODAVNA I RADNA TELA U UPRAVLJAČKOM SISTEMU

SAVET je stručno, savetodavno telo osnovano od strane Ministarstva nadležnog za zaštitu životne sredine sa zadatkom da sagleda aktivnosti u razvoju i zaštiti PP „Golija“, da predlaže upravljaču mera koje treba preduzeti u cilju efikasnog razvoja područja, kao i da prati njihovo sprovođenje i da daje inicijative za donošenje strategija i akcionih planova, programa, drugih akata i mera za socio-ekonomski razvoj Parka prirode „Golija“.

Na osnovu relevantne dokumentacije koju tokom svog istraživanja prikuplja, Savet radi na izveštajima, koji se dostavljaju organima Upravljača održivim socio-ekonomskim razvojem područja PP „Golija“, a potom iznosi u javnost putem Forum-a ili na druge načine. O izveštajima i njihovom objavljivanju, odlučuje se na sednicama Saveta, većinom glasova prisutnih članova.

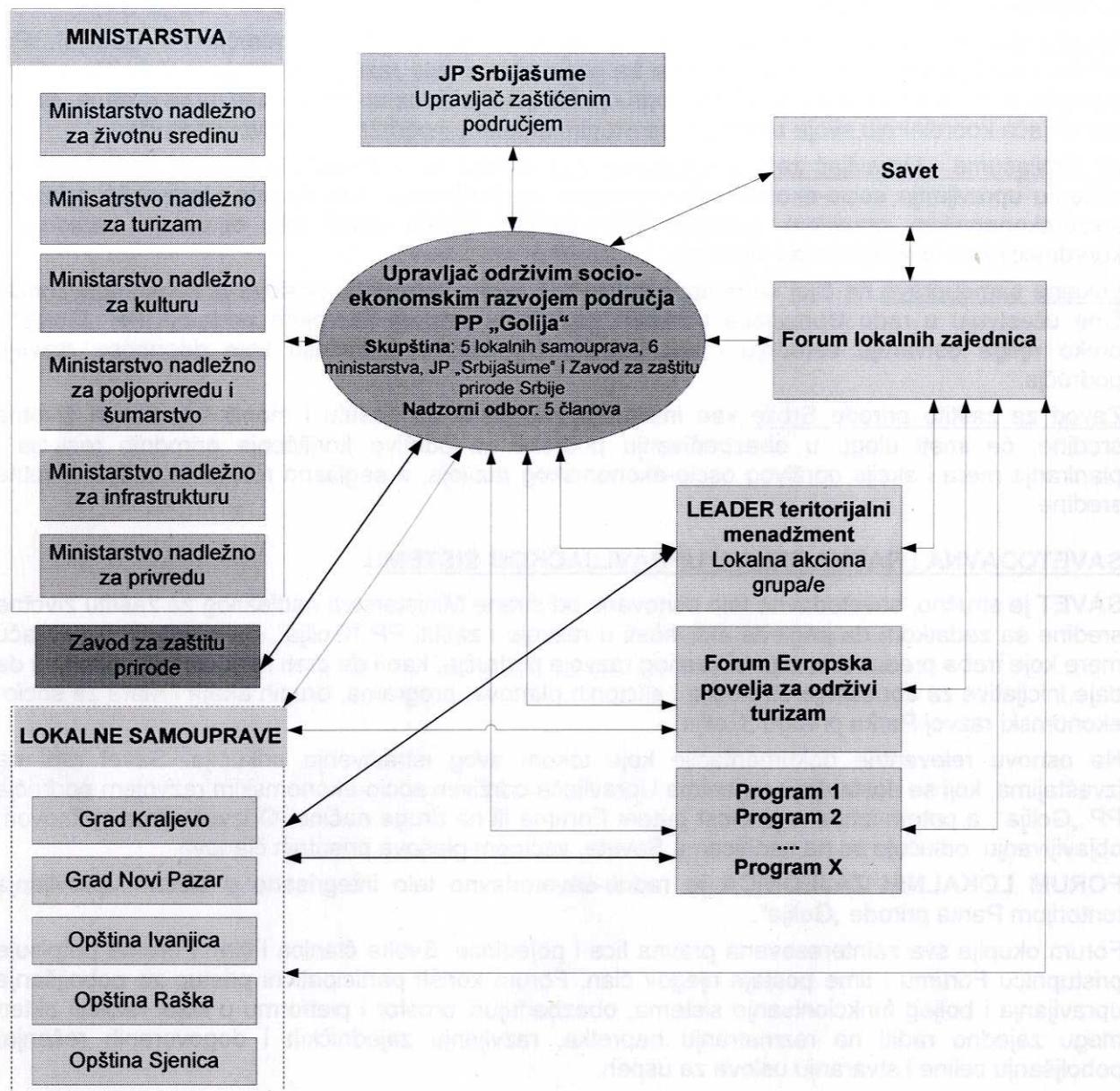
FORUM LOKALNIH ZAJEDNICA je radno-savetodavno telo integrисано u sistem upravljanja teritorijom Parka prirode „Golija“.

Forum okuplja sva zainteresovana pravna lica i pojedince. Svaka članica i član Forum-a potpisuje pristupnicu Forumu i time postaje njegov član. Forum koristi participativni pristup za poboljšanje upravljanja i boljeg funkcionisanje sistema, obezbeđujući prostor i platformu u kojoj različiti akteri mogu zajedno raditi na razmatranju napretka, razvijanju zajedničkih i dogovorenih rešenja, poboljšanju celine i stvaranju uslova za uspeh.

IMPLEMENTACIONI NIVO – RAZVOJNE INICIJATIVE I TERITORIJALNA PARTNERSTVA

LEADER, teritorijalni menadžment - Lokalna akcionala grupa/e će se razvijati saglasno principima LEADER pristupa i saglasno participativnom pristupu teritorijalno partnerstvo može biti uspostavljeno na čitavoj teritoriji parka prirode ili više partnerstava na delovima parka prirode. U oba slučaja teritorijalna partnerstva tj. lokalne akcione grupe će imati mogućnost da svoje aktivnosti koordiniraju sa drugim inicijativama preko organa Upravljača održivim socio-ekonomskim razvojem, kao i da na kvalitetniji način razvijaju svoje partnerstvo kroz saradnju i učešće u radu Forumom lokalnih zajednica. **Forum lokalnih zajednica u osnovi može biti pokrećač LAG inicijativa.**

Grafički prikaz: Model upravljanja u odnosu na institucionalni okvir i razvojne inicijative

Stalni forum održivog turizma - Evropska povelja za održivi turizam, treba uspostaviti između autoriteta zaštićenih područja, lokalnih samouprava, konzervatorskih i društvenih organizacija, i predstavnika turističkog biznisa. Upravo Forum lokalnih zajednica za područje Parka prirode može biti navedeno telo koje će koordinirati pripremu strateškog i akcionog plana, a u kasnijim fazama pratiti implementaciju strateške planske dokumentacije.

Drugi programi koje se po raznim osnovama (sektorski, opštinski, regionalni...) razvijaju u području će imati mogućnost da budu koordinirani preko **UPRAVLJAČA održivim socio-ekonomskim razvojem s jedne strane, a sa druge strane da putem Foruma lokalnih zajednica takođe koriste lokalne resurse u svim fazama programiranja i realizacije.**